

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden**1985**

Vragen van het lid **Groot** (PvdA) aan de staatssecretaris van Financiën over *het dichten van het btw-lek* (ingezonden 5 september 2013).

Antwoord van staatssecretaris **Wiebes** (Financiën) (ontvangen 19 mei 2014). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2013–2014, nr. 101. Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2013–2014, nr. 515

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Stimuleer de groei met invoering van kasstelsel voor btw»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe vaak kwam het de afgelopen jaren voor dat de Belastingdienst de btw restitueerde aan de leverancier en hierdoor een btw-lek ontstond? Wat was gedurende de afgelopen vijf jaar de totale omvang van het btw-lek?

Antwoord 2

Aangenomen wordt dat hier wordt bedoeld op de bepaling in artikel 29 Wet op de Omzetbelasting 1968 die voorziet in een recht op teruggaaf van reeds afgedragen omzetbelasting wanneer een ondernemer door zijn afnemer niet wordt betaald. In onderstaande tabel zijn de gegevens opgenomen met betrekking tot het aantal verzoeken om teruggaaf op basis van artikel 29 en de daarmee gemoeide omvang.

	2009	2010	2011	2012	2013
Totaal aantal	19.731	22.185	23.546	25.602	29.075
Totaal bedrag (x € mln.)	128	150	123	135	141

Om te bepalen in hoeverre sprake zou zijn van een btw-lek, zouden deze bedragen afgezet moeten worden tegen de btw-bedragen die in aftrek zijn gebracht voor facturen die niet zijn betaald door bedrijven die nadien failliet

¹ «Stimuleer de groei met invoering van kasstelsel voor btw», Het Financieele Dagblad, 2 september 2013

zijn gegaan. Bij de Belastingdienst is over de omvang van door failliete bedrijven in aftrek gebrachte btw waarbij de factuur niet is betaald geen specifieke informatie aanwezig, zodat geen uitspraak kan worden gedaan over de omvang van dit btw-lek. Uiteraard zijn de activiteiten bij de Belastingdienst erop gericht om het risico op definitieve derving van belastingen en premies in situaties van faillissement zo laag mogelijk te houden.

Vraag 3 en 4

Onderschrijft u de stelling in het artikel dat invoering van een kasstelsel voor de btw een «geweldige impuls» aan het bedrijfsleven zou geven en leidt tot forse administratieve lastenverlichting voor de Belastingdienst? Zo nee, welke argumenten zijn er dan tegen invoering van een kasstelsel?

Welke structurele administratieve lastenverzwaring dan wel -verlichting is met de invoering van een kasstelsel gemoeid?

Antwoord 3 en 4

Invoering van een verplicht kasstelsel voor alle bedrijven heeft een veel bredere impact dan de gevallen waarin sprake is van het genoemde btw-lek. Het raakt de financiële positie van iedere ondernemer en de kasstroom tussen ondernemer en Belastingdienst. Niet alleen zal de btw over de omzet pas verschuldigd worden op het moment waarop de betaling wordt ontvangen, ook het recht op aftrek van betaalde btw zal pas ontstaan op het moment waarop daadwerkelijk is betaald. Dat heeft voor alle kosten tot gevolg dat de daarop drukkende btw later dan nu verrekend kan worden. Het financieringsvoordeel dat de invoering van een kasstelsel voor het bedrijfsleven als geheel heeft, neemt dan ook niet weg dat op het niveau van de individuele ondernemer tegenover mogelijke financieringsvoordelen mogelijke financieringsnadelen staan. Het per saldo effect kan geheel verschillend zijn, zowel per ondernemer als per tijdvak. De vele ondernemingen die zich in een btw-teruggaafpositie bevinden omdat zij grensoverschrijdend actief zijn (binnen en buiten Europa) en hun goederen met 0% btw de grens overgaan ondervinden door invoering van het kasstelsel uitsluitend nadeel. Naast het feit dat tegenover het financieringsvoordeel op macro-niveau voor het bedrijfsleven een financieringsnadeel voor de schatkist staat, leidt invoering van een kasstelsel voor de schatkist ook tot een eenmalig negatief kaseffect.

Tevens moet worden bedacht dat ook in een kasstelsel de juiste aftrek zal moeten worden gestaafd aan de hand van facturen. De Belastingdienst zal ook op toepassing van het kasstelsel en de onderliggende administratie moeten controleren. Hierdoor zullen de uitvoeringskosten bij de Belastingdienst dan ook niet substantieel wijzigen.

Daarnaast heeft de overgang op een breed kasstelsel voor een groot deel van het bedrijfsleven tot gevolg dat de aansluiting op de facturenadministratie wordt verbroken, hetgeen vanuit het oogpunt van de bedrijfsadministratie geen vereenvoudiging vormt en tevens aanzienlijke kosten met zich brengt. Voor bepaalde sectoren die vooral aan particulieren producten leveren en diensten bewijzen, is het nu al mogelijk om een kasstelsel te hanteren. Voor hen heeft de overgang op een kasstelsel dan ook geen meerwaarde. De te verwachten administratieve lastenverlichting is voor die ondernemers dan ook niet groot.

De stelling in het artikel dat sprake zal zijn van een «geweldige impuls» kan ik dan ook niet onderschrijven.

Tot slot geldt dat bij een brede verplichte invoering van het kasstelsel de Europese Commissie zal moeten worden geraadpleegd in verband met eventuele strijdigheid met de desbetreffende richtlijnbevestigingen.

Vraag 5

De Europese Commissie gaf in 2010 al aan dat met een kasstelsel de derving van btw-inkomsten als gevolg van failliete afnemers kan worden beperkt²; in de kabinetsreactie op het advies wordt hier niet aan gerefereerd; hoe kijkt u aan tegen een uitbreiding van het kasstelsel, zoals in het genoemde artikel wordt voorgesteld?

² «Groenboek over de toekomst van de btw», Europese Commissie, SEC (2010)

Antwoord 5

In het Groenboek over de toekomst van de btw is inderdaad opgemerkt dat met de invoering van een kasstelsel voor elke ondernemer de derving als gevolg van failliete afnemers zou kunnen worden beperkt. Zoals hiervoor is aangegeven heeft de invoering van het kasstelsel voor ondernemers echter ook nadelen voor de liquiditeitspositie. Het Nederlandse bedrijfsleven doet veel grensoverschrijdende zaken en heeft een dergelijke brede invoering van het kasstelsel, wellicht mede daarom, ook nooit bepleit. In de reactie op het Groenboek heeft Nederland dan ook niet specifiek gepleit voor een wijziging van de BTW-richtlijn³ waardoor eenduidig komt vast te staan dat de invoering van een kasstelsel voor alle ondernemers mogelijk zou worden.

³ Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde, PbEU L 347 van 11 december 2006